

grans apartats. El primer, que és el més breu, explica i descriu tot un seguit de conceptes relacionats amb els serveis socials (caritat, beneficència, assistència social, solidaritat, etc.).

El segon és un estudi diacrònic del que han estat els serveis socials a Catalunya i Espanya, des de la caritat medieval fins a l'auxili social franquista. És, probablement, l'apartat més atractiu des de la perspectiva de l'erudició. Les referències al gironí F. Eiximenis i al valencià J. L. Vives estan especialment aconseguïdes; les descripcions dels hospitals medievals, de les pïes almoines i dels bacins dels pobres vergonyants no per conegudes són menys convincents; per no parlar de les pàgines que l'autor dedica als diversos equipaments pensats per als infants (hospicis, cases de misericòrdia, «incluses», cases d'exposits, col·legis de desemparats, beateris, cases de penedides, etc.).

El capítol tercer, sobre els serveis socials actuals, des de la transició fins al canvi de segle, és el més extens i analític. Pel que fa a Catalunya, és interessant veure l'evolució de les polítiques al respecte, des de les antigues direccions generals d'assistència social i de promoció social de la Generalitat provisional a la creació del Departament de Benestar Social l'any 1988 (reconvertit, ja en aquest segle, en Benestar i Famí-

lia), passant pel paper que han exercit i exerceixen encara diputacions i ajuntaments. En un altre sentit, aquest apartat és imprescindible per al profa que es vulgui moure sense prendre mal pels diversos nivells d'atenció, programes i equipaments dels serveis socials catalans i per un autèntic mar de sigles (proveu si no de desxifrar aquestes tres: UBASP, EAIA i ICASS).

En fi, un llibre de capçalera per als qui es mouen en l'òrbita del que són els serveis socials a casa nostra (polítics, tècnics, voluntaris, investigadors i treballadors) i molt recomanable per a lectors curiosos i ciutadans informats.

Xavier Besalú

De la descoberta a la reflexió

LLEDÓ, Diana i ROQUÉ, Carles.

El medi natural de Palafrugell.

Quaderns de Palafrugell.
Ajuntament de Palafrugell.
Diputació de Girona, 2005.
236 pàgines.

L'estructura del llibre és molt completa i ben ordenada. Comença per parlar-nos del clima, que és el que ha condicionat l'evolució de la vida que s'ha desenvolupat al territori. Després parla del medi que ha suportat la vida i que lògicament també

l'ha condicionada, el medi geològic. A continuació tracta el medi biològic, és a dir, els éssers vius que trobem al territori fruit dels condicionaments previs i de l'acció posterior de l'home. I finalment, unes perspectives de futur de cap on pot anar el medi natural en el seu conjunt.

D'entrada ens podríem imaginar que el llenguatge d'un llibre que parla sobre medi ambient és més aviat avorrit i complicat, usat per fer la descripció sistemàtica de cada un dels elements del medi d'una manera científica i acurada. Doncs bé, sense perdre ni un bri del rigor científic que tot llibre d'aquesta temàtica ha de tenir, l'obra està feta amb una estructura i un to d'una banda planers i didàctics, pensats per arribar a tot el públic en general i que inciten constantment a la descoberta de l'entorn, i de l'altra, amb una contextualització clarament humanitzada, sempre relacionada amb les persones que viuen i han viscut al territori palafrugellenc i amb la seva història.

D'aquesta manera, i sense esmentar-ho expressament, estableix una clara relació entre natura i cultura, una relació entre el medi i l'economia, els costums, les festes. Des de la fabricació de les àmfores, teules i rajoles en l'època romana fins a l'explotació turística molt lligada a la qualitat paisatgística, passant

per la indústria surera relacionada amb l'explotació dels boscos, pels diferents tipus de conreus mediterranis, com l'olivera i la vinya, o bé per la pesca (tipus, quantia i causes de la seva disminució).

Però la incitació a les reflexions no és només cap al passat, cap a les arrels que han anat forjant els trets més característics de Palafrugell com a poble, sinó que també està projectada cap al futur, tot avaluant la pressió que rep el medi, fent-la més evident si cal, d'una manera rigorosa i documentada, amb dades i exemples.

La conclusió no esmenada, però sí buscada, és clara: si alterem el medi de manera inconscient, estem atacant les nostres arrels culturals, les que ens han forjat com a poble; estem atacant l'espai que permet despertar i fer fruir els nostres sentiments; estem atacant el que ens ha donat suport econòmic; estem hipotecant el futur dels nostres fills.

Emili Mató